

GEDRAGSVARIATIES BIJ ZWARTE RAT (*Rattus rattus* L.)

Het normale menu van de zwarte rat (huis- of scheepsrat) is vegetarisch en bestaat in hoofdzaak uit plantaardig voedsel: granen en meel.

Dat niet elke zwarte rat zich stipt aan deze culinaire regel houdt, hebben wij in ons nummer van mei 1954 uiteengezet, waarin sprake was van consumptie van eieren. Zulke eieren stonden in één onzer havensteden in een fabriek van bakkerijgrondstoffen, in stalen manden opgeslagen (zie afb.). De ratten klommen langs de spijlen omhoog en beten, op het oog willekeurig, een aantal eieren stuk, die ze ter plaatse leegslurpten. Nader onderzoek wees echter uit dat alle aangevreten eieren dunwandig waren!

Op dit bedrijf nam het ongedierte elke nacht 10-20 eieren voor z'n rekening.

Een andere, van het normale gedragspatroon afwijkende manier om aan voedsel te komen, werd vermeld in de „Cellesche Zeitung” (D) van 15 augustus 1959 door Otto Koke. Onder het opschrift „Een ongewone vogelvijand — de huisrat”, vertelt hij dat in

zijn sierduivenfokkerij herhaaldelijk 's nachts dieren werden doodgebeten. Van de slachtoffers was — in tegenstelling tot eerder geconstateerde schade door wezels en bunzings (: openen van de schedel en het nuttigen van de hersenen) — de krop geopend en daaruit het aanwezige graan geconsumeerd. Verscheidene boosdoeners konden worden gevangen: zwarte ratten (*Rattus rattus*). Ongewoon was hier dus niet de aard van het genuttigde voedsel, maar wel de manier waarop het werd bemachtigd: door het doden van vogels, terwijl de huisrat in het algemeen toch niet als agressief bekend staat.

Een derde voorbeeld — nu weer van aanpassing van het menu aan de omstandigheden — is bekend uit de rattenslag in het visindustriegebied van Cuxhaven (W-Duitsland), die in de jaren 1956 e.v. werd geleverd en waarover uitvoerig is bericht

in „Rat en Muis” van maart 1957. In het bewuste gebied gingen zwarte ratten (*Rattus rattus*) op grote schaal over tot het eten van vis, die ze in aanzienlijke hoeveelheden ook transporteerden naar de dakbalken van de fabrieksruimen (hamstervoorraden).

Dat de zwarte rat niet onder alle omstandigheden als vreedzaam bestempeld kan worden, blijkt tenslotte uit een mededeling van Steiniger (1959), dat huisratten cavia's (Guinese biggetjes) doodden, waarschijnlijk omdat ze die als indringers uit hun territorium wilden verdrijven.

Redactie „Rat en Muis”.